

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

MATRIX

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

Tytuł filmu z 1999 roku nawiązuje do łacińskiego rzeczownika *matrix*, *matricis* o kilku znaczeniach 'matka (przekształcenie od *mater*, *matris*); macierz; macica'. Zresztą polski wyraz *MACICA* – w zn. anatomicznym 'żeński narząd rozrodczy u ludzi i innych ssaków' i zoologicznym 'mieniąca się tęczowo wewnętrzna warstwa muszli mięczaków' – powstał właśnie na wzór łacińskiego wyrazu *MATRIX*, jako medyczny termin przekładowy. W wszystkich znanych tekstach staropolskich, będących przekładami z łaciny, łacińskie słowo *MATRIX* jest konsekwentnie zastępowane polskim słowem *MACICA*. Znajdziemy więc „macicę winną”, czyli 'winorośl', „macicę pszczelą”, czyli 'królową pszczół', jest też *macica* w zn. 'główne koryto rzeki', 'muszla małża', a także 'matryca drukarska' (*MATRYCA* z kolei przeszła przez kilka języków, zanim trafiła do polszczyzny: z łac. *matrix* do niem. *Matrize* i fr. *matrice*, a stamtąd do polszczyzny już jako *matryca*).